

ธาตุ

หมวดธาตุ	ลงปัจจัย	ตัวอย่างธาตุ
ภู	อ (เอ) ^๑	ภู หุ ลี ชี - มร ปจ อิกข ลภ คม
ฐ	อ เอ ^๒	ฐ ภูช ลิป - มุจ ภิท ฉิท
ทิว	ย	ทิว ลิว ซี - พุช มุห มุส รช ปจ - มุจ ภิท ฉิท
สุ	ณ ณา	สุ ว ลี
กี	นา	กี ชี จิ ณา - ฐ ลุ ผุ
คห	ณหา	คห
ตน	โอ	ตน กร สกุก ชาคร
จฺร	ณ ฌย	จฺร ตกก ลกข มนต จินต

^๑แปลง อ เป็น เอ เช่น วเทติ, อธิฏฐติ ^๒ลง เอ เฉพาะ ฐ ธาตุ
 - หมวด ฐ ธาตุ ลงนิคคหิตอาคม หน้าพยัญชนะที่สุดธาตุด้วย
 - ตัวหนา คือ อกัมมธาตุ, คม ธาตุ เป็นทั้งอกัมม-สกัมมธาตุ

อกัมมธาตุ ธาตุที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ (กรรม คือ สิ่งที่ถูกทำ)
สกัมมธาตุ ธาตุที่ต้องมีกรรมมารับ (แต่อาจละกรรมไว้ ไม่เขียนบ้างก็ได้)

ปัจจัย

กัตตุวจาก	ลง อ เอ ย ณ ณา นา ณาหา โอ ฌ ฌย ปัจจัย
กัมมวจาก	ลง ย ปัจจัย (กับ อี อาคม หน้า ย)
ภาววจาก	ลง ย ปัจจัย (และ เต วัตตมานา)
เหตุกัตตุวจาก	ลง ฌ ฌย ณาเป ณาปย ปัจจัย
เหตุกัมมวจาก	ลง ปัจจัย ๑๐ ตัวในกัตตุวจากด้วย ลงเหตุปัจจัยคือ ณาเป ด้วย ลง ย ปัจจัย กับทั้ง อี อาคมหน้า ย ด้วย (มีรูปเป็น -าปิย)

วจาก

- กัตตุวจาก ยกผู้ทำ เป็นประธาน
- กัมมวจาก ยกผู้ที่ถูกกระทำ เป็นประธาน
- เหตุกัตตุวจาก ยกผู้ใช้ให้ทำ เป็นประธาน
- เหตุกัมมวจาก สกัมมธาตุ ยกสิ่งที่เขาใช้ให้บุคคลทำ* เป็นประธาน
อกัมมธาตุ ยกผู้ที่ถูกใช้ให้ทำ เป็นประธาน
- ภาววจาก บอกเพียงความมีความเป็น ไม่มีประธาน
* หรือ ผู้ที่ถูกใช้ให้ทำ

วิภัตติอาขยาต

- วัตตมานา** บอกปัจจุบันกาล แปลว่า ...อยู่, ย่อม..., จะ...

	เอก. ^{ปรสสบท}	พหุ.	เอก. ^{อิตตโนบท}	พหุ.
ป. ติ		อนติ	ไต ชายเต	อนไต ปุจฉนเต
ม. ลิต		ถ	เส	วเห
อุ. มิ		ม	เอ	มเห
- ปณณมิต** ความบังคับ, หวัง, อ้อนวอน (จึง..., ...เกิด, ขอจง...)

ป. ตุ	อนตุ	ตี ชยตี	อนตี
ม. หิต	ถ	สสุ กรสสุ	วโท
อุ. มิ	ม	เอ	อามทเส
- สตตมิต** ความยอมตาม, กำหนด, ำพียง (ควร..., พึง..., พึง...)

ป. เอยย เอกเร	เอยย	เอถ ลภถ	เอริ
ม. เอยยาลิ	เอยยถ	เอโถ	เอยยวโท
อุ. เอยยามิ	เอยยาม	เอยย ลภยย	เอยยามเห
- ปโรกขา** อดีตกาล ล่วงแล้วไม่มีกำหนด (...แล้ว)

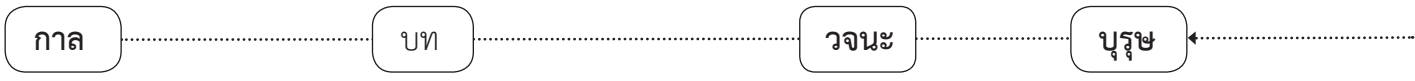
ป. อ	อุ	ตถ	เร
ม. เอ	ติถ	ตโถ	วโท
อุ. อ	ิมห	อี	มเห
- หิยตตนิ** อดีตกาล ล่วงแล้ววานนี้ ('...แล้ว' ถ้ามี อ นำหน้า 'ได้...แล้ว')

ป. อา อโวจ อททส	อุ	ตถ	ตถ
ม. โอ	ตถ	เส	วห
อุ. อ	มท	อี	มทเส
- อชชตตนิ** อดีตกาล ล่วงแล้ววันนี้ ('...แล้ว' ถ้ามี อ นำหน้า 'ได้...แล้ว')

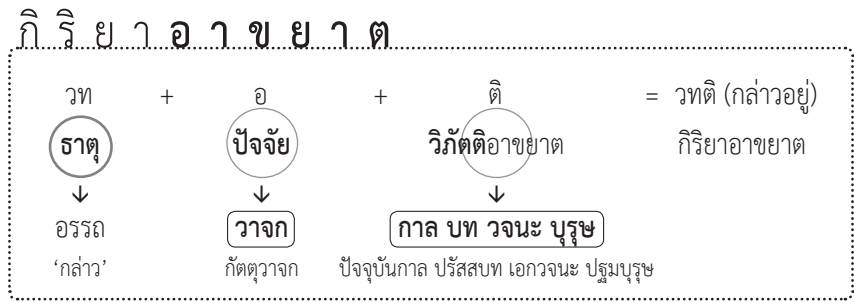
ป. อิ อิ อกาลิ	อุ อีส อัส	อา	อุ
ม. โอ โอ อกาลิ	ติถ	เส	วห
อุ. อิ	ิมหา	อ	มเห
- ภวิสสนติ** อนาคตกาลของปัจจุบัน (จัก...)

ป. ิสสติ	ิสสนติ	สสเต	สสนเต
ม. ิสสลิ	ิสสถ	สสเส	สสวเห
อุ. ิสสามิ	ิสสาม	ิส กริส	ิสสามเห
- กาลาติปัตติ** อนาคตกาลของอดีต (จัก...แล้ว) ถ้า มี อ นำหน้า 'จักได้...แล้ว')

ป. ิสสา อกริสส	ิสสสุ	สสถ	ิสสสุ
ม. ิสเส	ิสสถ	สสเส	ิสสวเห
อุ. ิสส์	ิสสามหา	สส	ิสสามทเส

ปัจจุบันกาล (วัตตมานา)	ปรสสบท บทเพื่อผู้อื่น	เอกวจนะ	ปฐมบุรุษ (ผู้ที่กล่าวถึง, นามนามทั้งหมด)
๑. ปัจจุบันแท้ (...อยู่)	เป็นเครื่องหมายกัตตุ-เหตุกัตตุวจาก	พหุวจนะ	มัธยมบุรุษ (ผู้ที่พูดสนทนาด้วย)
๒. ปัจจุบันใกล้อดีต (ย่อม...)	อิตตโนบท บทเพื่อตน	ประธานกับกิริยาอาขยาต	อุตตมบุรุษ (ตัวผู้พูดเอง)
๓. ปัจจุบันใกล้อนาคต (จะ...)	เป็นเครื่องหมายกัมม-เหตุกัมม-ภาววจาก	ต้องมี(บุรุษและ)วจนะตรงกัน	ประธานกับกิริยาอาขยาต
อดีตกาล			ต้องมีบุรุษ(และวจนะ)ตรงกัน

- อนาคตกาล**
- อนาคตของปัจจุบัน (**ภวิสสนติ**) (จัก...)
 - อนาคตของอดีต (**กาลาติปัตติ**) (จักได้...แล้ว)

(ที่อยู่ในกรอบ คือ ใช้แทนวิภัตติฝ่ายปรสสบทในตำแหน่งที่ตรงกันได้ เช่น ใช้ เต แทน ติ)